

2 i advent

Psalmer: 307, 85, 313, 318:1-3, 318:4-5, 308

Texter: Jer 33:14-16, Hebr 10:32-39, Mark 1:14-15

Nåd vare med er och frid av Gud vår Fader och Herren Jesus Kristus. Amen.

Predikotexten är hämtad ur Mark 1:14-15. Så lyder de heliga orden:

Sedan Johannes hade blivit fångslad, kom Jesus till Galileen och predikade Guds evangelium. Han sade: "Tiden är fullbordad och Guds rike är nu här. Omvänd er och tro evangelium!"

Herre, skriv dessa ord i våra hjärtan. Amen.

Vi hör i vår text en sammanfattning av Jesu predikan: *Tiden är fullbordad och Guds rike är nu här. Omvänd er och tro evangelium!* Naturligtvis höll han längre och utförligare predikningar men detta är en sammanfattning av "Guds evangelium". Den korta sammanfattningen visar att Jesus anslöt till GT:s profetior. Han predikade att tiden var fullbordad. När folk hörde honom blev de påmind om de bibeltexter de hört hemma och i synagogan. Guds evangelium förkunnades första gången för Adam och Eva på syndafallets dag och utlovade en Frälsare, inte en ängel utan en människa som skulle födas åt dem. Men han skulle utföra ett gudomligt frälsningsverk och krossa syndens, dödens och djävulens makt. Långt senare i historien, när Gud börjat förbereda hans födelse, uppenbarade Gud genom gamla testamentets profeter att med honom skulle Guds rike komma. De troende under gamla testamentets tid väntade Frälsaren som också skulle vara Kung i Guds rike. Han kallades Davids son eller Messias, den som skulle komma.

På Jesu tid var det många som ivrigt väntade att något stort skulle hända, kanske på grund av Daniels profetia om det historiska skeendet fram till Messias födelse som visade fram till just denna tid. Men många hade falska förväntningar så därför hör vi i evangelierna Jesus förbjuda lärjungarna att berätta om de under han gjort eller att de sett hans gudomliga härlighet på berget, och när folket efter brödundret kom och ville utropa honom som kung drog han sig undan. Ja, ni kommer ihåg att också hans lärjungar var besvikna efter hans korsdöd och begravning. Vi hör emmauslärjungarna utbrista: *Men vi hade hoppats att han var den som skulle frälsa Israel.* Fast de under lång tid vandrat med Jesus och hört honom förutsäga just det som hänt hade de inte förstått att Messias skulle frälsa sitt folk från deras synder på detta sätt, och regera som kung i ett andligt rike. Även lärjungarna verkade ha trott att Messias skulle komma med politiska

lösningar och upprätta riket åt Israel igen, kanske så som det var under kung Davids tid.

Men det fanns sanna israeliter som förstod löftena i deras rätta sammanhang och trodde på dem. Genom historien hade Gud uppenbarat mer och mer detaljer om Frälsaren som han lovade våra första föräldrar på syndafallets dag. Och man behövde inte vara högskolestuderad för att lista ut vad profetierna syftade på. Enkla människor kunde ta Guds evangelium till sig, samtidigt som det var dolt för de kloka och visa. Simeon och Hanna, som vi möter i berättelsen om hur Jesus bärs fram i templet, var två av dessa enkla människor som väntade uppfyllelsen av Guds löften. Om Simeon heter det: *han var rättfärdig och gudfruktig och väntade på Israels tröst, och den helige Ande var över honom.* "Israels tröst" syftar inte på en politisk ledare utan på Frälsaren som Gud utlovat som skulle frälsa sitt folk från deras synder. När Jesus bars fram i templet kom Hanna fram och prisade Gud och talade om honom för alla dem som väntade på "Jerusalems frälsning". "Jerusalems frälsning" syftade inte på en politisk lösning av Jerusalem aktuella problem, utan på en andlig frälsning för hela Guds folk. Simeon och Hanna kände igen "Israels tröst" och "Jerusalems frälsning" i det lilla barnet Jesus. Den helige Ande hade fört dem till tro på GT:s profetior. Det var också genom Anden de förstod att profetierna hade gått i uppfyllelse på barnet Jesus.

Gud hade genom profeterna utlovat en Frälsare som också skulle vara Kung i ett rike som skulle omfatta hela jorden. Han skulle garantera sitt folks trygghet. Ett av dessa löften hittar vi i Jeremia 23:5-6. Det är ett parallellställe till verserna som vi läste som gammatestamentlig text. I kapitel 23 läser vi: *Se, dagar ska komma, säger Herren, då jag ska låta en rättfärdig avkomling uppstå åt David. Han ska regera som konung och ha framgång, och han ska skaffa rätt och rättfärdighet på jorden. I hans dagar ska Juda bli frälst och Israel bo i trygghet. Och detta ska vara det namn han ska få: Herren vår rättfärdighet.* Profeten Jeremia förkunnade: *Se, dagar ska komma...* Jesus förkunnade att dessa dagar nu kommit: *Tiden är fullbordad och Guds rike är nu här.* Fullbordan av löftena hade kommit i och med Jesus och med honom hade Guds rike kommit.

Jämför vi dessa två ställen i Jeremia förstår vi också att Davids avkomling skulle bära namnet JHWH, HERREN, som markeras i Bibeln med stora bokstäver i översättningen av hebreisk text. Det används som namn på Gud när man talar om honom i förhållande till sitt folk, Guds nådesförbund, hans löften och frälsningsgärningar. Det användes av ängeln som förkunnade för herdarna Jesu födelse: *I dag har en Frälsare fötts åt er i Davids stad. Han är Messias, Herren.* Tiden var nu fullbordad och den utlovade som bar namnet "HERREN vår rättfärdighet" hade kommit och med honom Guds rike.

Det var innehållet i Guds evangelium som Jesus förkunnade. Han förkunnade också hur vi ska få del av välsignelserna och tryggheten i hans rike. Han sa: *Omvänd er och tro evangelium!* Jesus kallar alla att vända sig från ett liv i synd till tro på honom som frälser från synd. Det är endast genom tron på honom vi kommer in i Guds rike.

Det är genom kraften i evangelium som vi kommer till tro. *Tron kommer av predikan och predikan genom Kristi ord*, heter det på ett ställe. Men genom historien har många dragit felaktiga slutsatser om vår förmåga utifrån denna uppmaning: *Omvänd er och tro evangelium*. Så gjorde en känd humanist, Erasmus, på Luthers tid. Och det är inte alls ovanligt att predikanter i olika samfund gör så än idag. Man resonerar så här: eftersom Jesus säger: *omvänd er och tro evangelium* så måste det ligga i människans förmåga att omvända sig och tro - annars vore det meningslöst med denna uppmaning. Man drar slutsatsen att människan har en fri vilja i andliga ting och kan i kraft av sin fria vilja bestämma sig för att omvända sig och tro. Genom sådana slutsatser kommer man fram till en frälsningslära som är i strid med Skriften. Frälsningen blir då ett resultat av den fria viljans val och människans förmåga. Men Bibeln förkunnar klart: *av nåden är ni frälsta genom tron, inte av er själva, Guds gåva är det, inte på grund av gärningar, för att ingen ska berömma sig* (Ef 2:8-9).

När människor börjar använda förnuftet i andliga ting blir det fel. Vi måste bli undervisade av Guds ord och Guds Ande för att få kunskap i andliga ting, annars förstår vi ingenting. När Jesus säger: *omvänd er och tro evangelium* så säger han ingenting om vad vi människor gör eller förmår. Han säger inte ett ord om en fri vilja i andliga ting. Däremot säger han vad som är Guds vilja - vilket är en helt annan sak. Luther bemötte Erasmus bland annat med att visa att hans förnuftiga slutsats inte alls är förnuftig, och dessutom bevisar mer än Erasmus avsåg. För om det är så att en uppmaning i Skriften är meningslös om människan inte förmår göra den så är det ju på samma sätt med alla buden och med uppmaningen: "Var heliga som Gud är helig". Det är inte vettigt att dra slutsatsen att då kan människan älska Gud över allting och vara helig som Gud är helig. Nej, en befallning säger inget om vår förmåga utan endast vad Gud vill och kräver av oss. På samma sätt är det med orden *Omvänd er och tro evangelium*. Uppmaningen säger vad Jesus vill ska ske, och det är ju en underbar inbjudan. Men uppmaningen säger inget om vad syndiga människor förmår i kraft av sin egen vilja.

Vi hör idag Jesus uppmana till en omvändelse som vi inte har förmåga till av egna krafter. Men Gud gör det som är omöjligt för människor. Därför bekänner vi med katekesens ord: *Jag tror, att jag inte av mitt eget förnuft eller kraft kan tro på Jesus Kristus, min Herre, eller komma till honom, utan den Helige Ande*

har kallat mig genom evangelium, upplyst mig med sina gåvor, helgat och bevarat mig i den rätta tron.

Jesu ord har kraft att uträtta vad orden säger. Den helige Ande är närvarande i ”Guds evangelium” och genom predikan kallar han oss och ger oss tron. Paulus skriver så här om evangeliets kraft: *I evangeliet uppenbaras rättfärdighet från Gud, av tro till tro.* Rättfärdigheten från Gud kan bara tas emot genom tron. Därför kräver evangeliet tro. Men samtidigt ger evangeliet den rättfärdiggörande tron. Det ligger i det lilla ord ”till” - *till tro*. Evangeliet skapar och ger den frälsande tron. Om vi ska tala om människans vilja och val så säger Jesus att den som prioriterar att lyssna till hans ord har valt den goda delen.

Gamla testamentets profetior gick i uppfyllelse när Jesus framträdde och förkunnade Guds evangelium. Jesus är uppfyllelsen av profetiorna. Han är Frälsaren undan synden och Kung i ett evigt rike. Hans rike framträder inte som en jordisk stormakt utan upprättas i våra hjärtan när vi omvänder oss från våra synder och tror på evangeliet om hans frälsning. Denna tro skapar han själv i våra hjärtan med kraften i sitt evangelium. Amen.

Låt oss be!

Vi tackar dig av hjärtat för att du frälst oss från våra synder så att vi äger syndernas förlåtelse för din skull. Vi tackar dig för att du låtit oss höra Guds evangelium, och genom kraften i ditt ord fört oss till tro och in i ditt rike. Bevara oss till den dag då ditt rike framträder i härlighet. Amen.